

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Бодюл Євген Миколайович –
кандидат юридичних наук, начальник
відділу організації наукової роботи
КНУВС;

Лісогор Віталій Григорович –
кандидат юридичних наук, доцент,
начальник відділу міжнародних зв'язків
КНУВС

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ ПОЛІЦІЇ ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Розглянуто функції і завдання поліції Турецької Республіки та систему підготовки поліцейських кадрів.

Рассмотрено функции и задачи полиции Турецкой Республики и система подготовки полицейских кадров.

The article is about Turkish Police and its system of preparation.

Ключові слова: поліція; Турецька Республіка; поліцейська академія.

Поліція Туреччини входить до складу Міністерства внутрішніх справ і підпорядковується Генеральному директорату безпеки Туреччини. Відповідно до законодавства, центральні й регіональні поліцейські сили як органи забезпечення правопорядку діють у рамках цивільної адміністративної системи і виконують свої обов'язки, підпорядковуючись цивільній владі.

До зони відповідальності турецької поліції входить територія у межах муніципалітету. В інших місцях її функції виконує жандармерія.

Відповідно до Закону Турецької Республіки "Про обов'язки і повноваження поліції", функціями поліції є забезпечення громадського порядку та безпеки громадян і захист їх власності; виявлення, арешт і передача правопорушників та речових доказів до відповідних органів;

виконання обов'язків, передбачених законами, правилами й урядовими актами; проведення роботи із профілактики злочинів тощо.

На поліцію покладено також обов'язки щодо збереження єдності держави й дотримання конституційного ладу. Крім того, поліція виконує адміністративні функції.

При виконанні своїх обов'язків турецька поліція діє на основі дотримання принципів правової держави і поваги прав людини. З цією метою важливого значення надається підготовці поліцейських кадрів, підвищенню їх освітнього рівня і якості навчання. Значна частина працівників поліції отримує освіту за кордоном.

Національна поліція Турецької Республіки складається з центрального апарату, 81 Директорату провінційної поліції, 751 Директорату міської поліції, приєднаних до провінцій, 22 Директоратів прикордонних пропускних пунктів, 18 поліцейських ділянок у вільній зоні, 834 поліцейських ділянок у 81 провінції.

Особовий склад Генерального директорату безпеки складається з поліцейських, командного складу (різного рангу) і цивільних службовців. Граничний вік служби в поліції – 60 років.

У Туреччині існує Міжнародна Академія по боротьбі з організованою злочинністю та незаконним обігом наркотиків (TADOC). Зазначений навчальний заклад здійснює підготовку фахівців щодо боротьби з незаконним обігом наркотиків й організованою злочинністю та забезпечує підвищення кваліфікації фахівців Туреччини й інших країн; проводить наукові дослідження за вищевказаними напрямками; розробляє ефективну національну і регіональну політику у сфері боротьби з організованою злочинністю та незаконним обігом наркотиків; сприяє розвитку сучасних навчальних методів у поліцейських навчальних закладах іноземних країн.

Діяльність TADOC має національну (Головне управління безпеки, Митне управління, Жандармерія, Берегова охорона), регіональну (Чорноморське Економічне Співробітництво, Організація Економічного Співробітництва, балканські країни) та міжнародну орієнтацію (країни-учасниці відповідних двохсторонніх угод з Туреччиною: Судан, Мальта, Антигуа, Азербайджан, Барбуда та ін.).

Основні напрями навчання TADOC: тренінги інструкторів, проведення розслідувань; поліцейська тактика у проведенні спеціальних операцій; виявлення підпільних лабораторій і синтетичних наркотиків; дотримання законодавства про наркотики; боротьба з відмиванням доходів, отриманих незаконним шляхом і фінансуванням тероризму; опитування і допит у рамках оперативних заходів; оперативне спостереження; аналіз даних; скорочення попиту на наркотики; незаконна міграція і торгівля людьми; розслідування організованих злочинів; управління і тактика переговорів про звільнення заручників.

Особливостями навчання в TADOC є активне використання комп'ютерів та сучасних інтерактивних методів, навчання без інструк-

торів, спостереження за роботою курсантів, 62 модуля за темами, що змінюються від ідентифікації наркотиків до незаконної міграції. TADOC має 20 навчальних центрів по всій Туреччині, які мають пряме підключення до головного серверу академії.

Особовий склад поліції Турецької Республіки отримує два види освіти: 1) без відриву від основного місця роботи, яка надається Департаментом освіти; 2) основний підготовчий професійний курс, який надається Поліцейською академією МВС Турецької Республіки.

До системи поліцейських навчальних закладів належать: поліцейська академія, поліцейський коледж, поліцейські школи, поліцейські навчальні центри першопочаткової та післядипломної освіти.

Існують також навчальні заклади, які надають освіту без відриву від основної роботи: Турецька міжнародна академія по боротьбі з наркотиками й організованою злочинністю (Turkish International Academy Drugs and Organized Crime – TADOC) і Науково-дослідницький освітній центр з розслідування злочинів (Crime Investigation and Research Education Centre – SASEM).

Джерелом кадрів керівної ланки турецької поліції є Поліцейський коледж (усього два – в Анкарі та Бурсі) і його вища інстанція – Поліцейська академія. Сьогодні МВС Турецької Республіки завершило роботу з перетворення поліцейських шкіл у підпорядковані Поліцейській академії дворічні вищі професійні школи поліції (рішення про відкриття 23 з них набуло чинності 6 жовтня 2001 року). Крім того, 25 квітня 2001 року Поліцейська академія була перетворена у вищу навчальну інстанцію поліції.

Поліцейська академія – освітня установа, що має наукову автономію, забезпечує навчання курсантів і слухачів для різних рівнів служби в поліції: від рядових поліцейських до вищих керівних посад, із застосуванням відповідних теоретичних і практичних методик ХХІ сторіччя. Щоб досягти цієї мети, навчальний план організований таким чином, що у процесі навчання учні вивчають національний і зарубіжний досвід протидії злочинності. Тому, окрім (підготовчих) навчальних курсів, кваліфікований професорсько-викладацький склад розробив навчальні програми, які дають змогу виробити необхідні навички, пов'язані з професією поліцейського.

Нині Поліцейська академія забезпечує п'ять напрямів освітньої діяльності: 1) базова освіта (професійні поліцейські вищі школи – два роки); 2) навчання з подальшим одержанням диплома бакалавра (Інститут наук про безпеку – чотири роки); 3) аспірантське навчання (Інститут наук про безпеку – чотири семестри); 4) навчання в державних вищих навчальних закладах в Анкарі – п'ять років) навчання у сфері управління (Інститут наук про безпеку); Вищі управлінські курси, а також управлінські курси середньої ланки).

Поліцейська академія має своє періодичне видання, до змісту якого входить: 1) офіційна професійна інформація, у тому числі зміни в

законодавстві, які стосуються поліцейської роботи; 2) статті щодо наукових і практичних проблем поліцейської роботи; 3) поліцейська освіта; 4) проблеми реформування турецької поліції; 5) практичний досвід проведення поліцейських операцій та їх результати; 6) соціальні та спортивні заходи; 7) кадрові питання тощо.

На навчання до академії за результатами вступних іспитів вступають особи, які закінчили поліцейські коледжі, або мають вищу чи незакінчену вищу освіту. В академії навчаються близько 7 тисяч слухачів та курсантів.

Навчання в академії здійснюється за рахунок державного бюджету, слухачі забезпечуються безкоштовним харчуванням, проживанням та форменим одягом.

Освітні та наукові різні такі: бакалавр, магістр, доктор права.

Термін навчання: чотири роки на факультеті безпеки та два роки в інституті безпеки – для написання дисертації. Навчальний рік складається із двох семестрів: осінній – з першого тижня жовтня по перший тиждень лютого; весняний – із третього тижня лютого по другий тиждень червня.

Протягом перших трьох років навчальний план передбачає вивчення юридичних наук, які є істотними для поліцейської професії. водночас на останньому році навчання курсантам викладають спеціалізовані поліцейські дисципліни. Крім того, на четвертому курсі кожен курсант навчається за своєю спеціалізацією (дорожня поліція, кримінальна поліція, управління в поліції, адміністративна поліція).

Слухачі та курсанти, які завершили навчальний рік на "відмінно", мають право обирати орган, у якому будуть проходити стажування. Період стажування – один місяць у літній період.

Кожен студент перед початком навчання проходить підготовку у практично-тренувальному центрі, а згодом, після другого та третього курсу – періодичні виїзні заняття у практично-тренувальному центрі. Практичні тренування включають у себе пристосування до кризових ситуацій, прийняття рішень в екстремальних ситуаціях, високу дисциплінованість як запоруку забезпечення законності.